

BUITENLAND

Mitsotakis schudt Griekse politiek op

In Griekenland brachten de verkiezingen van 7 juli een veel ingrijpender verandering dan alleen de vervanging van de linkse regering van premier Tsipras door de centrist Mitsotakis. Deze laatste behaalde met zijn partij Nea Dimokratia een ruime absolute meerderheid en heeft de handen vrij om aan de slag te gaan. Vanaf de dag van zijn benoeming tot premier zet Mitsotakis vol in op verandering, hervorming en effectief bestuur.

→ **PAGINA 14**

Mitsotakis schudt Griekse politiek op

Griekenland heeft een maand een nieuwe regering. De beleidsrichting, de toon, de manier van werken, het is opeens allemaal anders. Premier Kyriakos Mitsotakis is de initiator.

In Griekenland hebben de verkiezingen van 7 juli een veel ingrijpender verandering gebracht dan alleen de vervanging van de linkse regering van premier Alexis Tsipras door de centrist Kyriakos Mitsotakis. Deze behaalde met zijn partij Nea Dimokratia, ND, een ruime absolute meerderheid en heeft nu de handen vrij om aan de slag te gaan. Vanaf de dag van zijn benoeming tot premier zet Mitsotakis vol in op verandering, hervorming en effectief bestuur.

Het besluitvormingsproces van de regering is gestroomlijnd, met concrete doelstellingen en voortgangscronologie. Ministers hebben richtlijnen gekregen om de vriendjespolitiek tegen te gaan. De toon is niet langer politiek en confronterend maar zakelijk. Er is meteen wetgeving ingediend om de economie veel ondernemersvriendelijker te maken. Buitenlandse investeerders zijn weer welkom, en de belastingen gaan omlaag.

MAANDEN GEWERKT

De politiek onafhankelijke hoogleraar Europese studies George Pagoulatos zegt: 'De snelheid van werken is een van de positieve verrassingen. Dit is de best voorbereide regering die ik ooit heb meegemaakt.' In Griekenland geeft de wet een formateur slechts drie dagen om een regering te vormen en dus komt het aan op voorbereiding. Pagoulatos: 'Mitsotakis heeft maanden gewerkt aan zijn team en werkte vervolgens heel snel, ook met de opzet van de beleidsprioriteiten. *He hit the ground running.*'

Mitsotakis is geen typische ND'er, geen conservatieve nationalist. Hij is een liberaal en centrist die zijn partij van de rechtervleugel in de politiek naar het centrum wil dirigeren. Pagoulatos: 'Mitsotakis is de meest moderne versie van een ND'er die er bestaat; in de zin van liberaal, een echte hervormer, man van het centrum en antipopulistisch. Hij is heel goed opgeleid op de beste Amerikaanse universiteiten.'

Gikas Hardouvelis maakte als minister van financiën Mitsotakis in 2014 mee in het kabinet van Antonis Samaras. Mitsotakis was toen minister van administratieve hervorming, wat in de praktijk inhield dat hij het ambtenarenapparaat moest afslanken.

Hardouvelis verwoordt het kort maar krachtig: 'Deze regering gaat goed georganiseerd te werk en is heel agressief van start gegaan. Het verbaast me niks. Het spoort helemaal met de Mitsotakis die ik als collega heb meegemaakt.' Volgens oud-minister Papaconstantinou kan Mitsotakis het twee termijnen volhouden als hij de vele mogelijkheden tot zinvolle hervormingen goed benut.

VERZOENENDE TOON

Tijdens de regeringsverklaring en de daaropvolgende debatten in het parlement sloeg Mitsotakis een verzoenende toon aan en haalde hij nauwelijks uit naar de oppositie. Het gebruikelijke moddergooien richting politieke tegenstanders bleef achterwege, ook van de kant van Tsipras en zijn linkse partij Syriza. Tsipras koos

Kyriakos Mitsotakis won de verkiezingen op 7 juli. Sindsdien gaat hij voortvarend te werk om Griekenland te hervormen. FOTO: ALKIS KONSTANTINIDIS/REUTERS

blij zijn met het aantreden van Mitsotakis en de rente op staatsobligaties met een looptijd van tien jaar is gedaald tot slechts 2%.

Maar Papaconstantinou vraagt zich af of Mitsotakis toch niet te veel heeft beloofd: 'Hij wil de belasting verlagen, die móeten ook lager, ze zijn veel te hoog opgeschroefd, maar de vraag is of de begroting het al toelaat.' Griekenland moet vooralsnog voldoen aan de eis van Europa van een begrotingsoverschot van 3,5% van het bbp.

Een punt van zorg is of Mitsotakis zijn eigen partij mee kan krijgen. Papaconstantinou noemt dat onzeker. Pagoulatos zegt dat de ND voor Mitsotakis 'gevaarlijker' is dan de oppositie: 'Maar hij beschikt wel over politiek kapitaal dankzij de verkiezingsuitslag. Hij heeft de partij weer aan de macht gebracht.'

'Er is heel veel veranderd in dit land maar er moet ook nog heel veel gebeuren', zegt Papaconstantinou. 'Het betekent ook dat Mitsotakis nog over een groot aantal mogelijkheden beschikt om te hervormen. Als hij dat goed speelt kan hij twee termijnen als premier aanblijven. Maar vanzelf zal dat niet gaan, want Tsipras heeft maar 4 procentpunt van de stemmen verloren en koerst ook richting het politieke centrum. De grote vraag is wie de volgende verkiezingen over vier jaar gaat winnen.'

PLEASANT SURPRISE?

Mitsotakis zei bij zijn aantreden dat Griekenland de *pleasant surprise* van Europa wordt. Is dat realistisch? 'Het zou kunnen', zegt Pagoulatos. 'Het kan een gerechtvaardigde verwachting zijn. Als Mitsotakis doet wat hij heeft aangekondigd kan het een winnende agenda blijken te zijn.'

Volgens Papaconstantinou gaat het om de vraag of het lukt de groei structureel op te krikken. Dan is een sterke groei van de investeringen, vooral ook uit het buitenland, zeer belangrijk. De investeringen zijn gehalveerd en vergeleken met de rest van Europa zeer laag. 'Ook hier is dus vrij gemakkelijk en snel resultaat te boeken. Lukt dat, dan kan die *pleasant surprise* eruit komen.'

Jule Hinrichs is redacteur macro-economie van Het Financieel Dagblad

In het kort

- Liberale en hervormingsgezinde premier Kyriakos Mitsotakis maakt vliegende start met nieuwe regering.
- Zowel de regering als de oppositie heeft de politieke toon gematigd.
- Volgens oud-minister Papaconstantinou kan Mitsotakis het twee termijnen volhouden als hij de vele mogelijkheden tot zinvolle hervormingen goed benut.

'Mitsotakis is erg gericht op resultaat en voert maatregelen soms bijna geruisloos door'

Gikas Hardouvelis voormalige minister van financiën

in zijn nieuwe rol van oppositieleider voor een gematigde toon.

Eindelijk wordt er niet meer teruggekeken door Griekse politici, schrijft commentator Alexis Papachelas in de krant Kathimerini. Het lijkt er volgens hem op dat Griekenland 45 jaar na de kolonelsdictatuur en 70 jaar na de bloedige burgeroorlog de loden last van het verleden afschudt en op een meer constructieve manier politiek gaat bedrijven. Volgens hoogleraar Pagoulatos is het geduld van de Grieken met politici met een gepolitiseerde houding bijna op. De Grieken willen oplossingen. 'Ze willen dat er niet langer naar het verleden wordt gekeken.'

'Het is onmogelijk', zegt Pagoulatos, 'het belang te overdrijven van de volwassenheid van de verkiezingsuitslag: dit is na jaren van een diepe economische crisis, na door Europa opgelegde pijnlijke maatregelen, het meest pro-Europese parlement van heel Europa. Dat geldt ook voor Syriza dat bij de verkiezingen maar weinig stemmen verloor en de afgelopen jaren onpopulair beleid moest voeren. Het is niet meer de wilde

linkse club die in 2015 aan de macht kwam.'

George Papaconstantinou trad voor de sociaaldemocraten van Pasok in 2009 aan als minister van financiën. Hij moest na twee weken melden dat de tekorten op de begroting minstens twee keer hoger waren dan de vorige regering, van de ND, had doen voorkomen. Het was het begin van de Griekse crisis.

MINDER IDEOLOGISCH

Ook hij is positief gestemd over de start van het nieuwe kabinet: 'We gaan een heel nieuwe periode in met Griekenland. Mitsotakis heeft bewezen een hervormer te zijn en hanteert de stijl van een manager die snel tot een besluit komt. Goed dat hij mensen heeft benoemd die in het verleden in centrumlinkse regeringen hebben gediend en ook goed dat hij een minder ideologische stijl van regeren voorstaat.'

Maar Papaconstantinou heeft ook de indruk dat Mitsotakis wil hervormen 'zonder al te veel eieren te breken'. Hij zegt dat er indicaties zijn dat er minder verandert dan mogelijk was ge-

weest. Zo zijn er naast 'bekwame technocraten' ook een aantal mensen tot minister benoemd die deel uitmaakten van de 'oude en conservatieve ND-kliek'.

Bij het staatsbedrijf Hellenic Petroleum staat de benoeming op stapel van Yannis Papathanasiou. 'Dat was mijn voorganger op financiën', zegt Papaconstantinou op cynische toon, de ND-politicus die het enorme tekort op de begroting achterliet. Zo heeft Mitsotakis iemand van de oude kliek op enige afstand gezet. Papaconstantinou: 'Dit had Mitsotakis niet hoeven doen. Ik begrijp het. Dit is politiek. Maar het frustreert me.'

NORMALE OMSTANDIGHEDEN

Voor het eerst in meer dan tien jaar is er in Athene een regering aangetreden die onder min of meer normale omstandigheden haar werkzaamheden kan uitvoeren. De economie groeit en zolang dat het geval is legt de begroting geen extreme beperkingen op. Ook kan de overheid veel goedkoper geld lenen nu ook de markten

'Dit is na jaren van diepe crisis het meest pro-Europese parlement van heel Europa'

George Pagoulatos hoogleraar Europese studies